

1 משנה the זאגט:
 - העצמות והגידין והנותר ישרפו בששה עשר
 The bones - which have marrow in them which become נותר - it cannot be eaten because we may not break the bones - and
 The sinews - which become נותר because they are hard to eat - and
 Leftover meat from the פסח - קרבן פסח -
 Should be burned on the 16th of ניסן - the first day of Chol HaMoed -
 Unless the 16th is שבת in which case they get burned on the 17th -
 - לפי שאינן דוחין לא את השבת ולא את היום טוב
 יו"ט or שבת may not be burned on נותר.

1 **מלך:**
 העצמות והגידין והנותר ישרפו בששה עשר
 BONES WITH MARROW SINEWS LEFTOVER MEAT
 Can't be eaten We may not break the bones Can't be eaten They are hard From the קרבן פסח
 Which become נותר
 Burn on ניסן 16 If it is שבת Burn on ניסן 17
 אפי' לאינן דוחין לא את השבת ולא את היום טוב

2 אמר רב מרי בר אבוה אמר רבי יצחק עצמות קדשים ששימשו נותר - R' Yitzhak holds that bones that had נותר meat attached to them are treated like נותר and are therefore את הידים - טמא make a person's hands.
 The גמרא has one support of יצחק ר' and one challenge:
 Our משנה seems to support יצחק ר' because it tells us that bones of a קרבן פסח have to be burned on the 16th, and we cannot just break them open to remove the נותר marrow and discard the bones - presumably because the bones themselves are treated like נותר!
 The גמרא refutes this proof because the משנה may hold like ר' יעקב that the איסור of breaking bones of a קרבן פסח applies even to bones of a קרבן that were once כשר but are no longer כשר, and we cannot break the bones of נותר, and must therefore burn them intact.

2 אמר רב מרי בר אבוה אמר רבי יצחק עצמות קדשים ששימשו נותר Bones that had נותר meat attached to them
 מטמא את הידים
 Our משנה seems to support יצחק ר' The גמרא refutes this proof
 מלך מלך
 Bones of a קרבן פסח must be burned on the 16th We can't remove the נותר marrow & discard the bones Presumably the bones are treated like נותר!
 May hold like ר' יעקב איסור of breaking bones of a קרבן פסח Applies even to a קרבן that is NO LONGER כשר We cannot break bones of נותר

3 מיתיבי the גמרא then challenges ר' יצחק's idea that any bones that had meat/marrow are treated like נותר from a ברייתא that does not require burning marrow bones of any קרבנות other than קרבן פסח which has the marrow inside!?

3 **בריייתא:**
 Does not require burning marrow bones of any קרבנות other than קרבן פסח!?

4 The Gemara has two answers to this challenge:
 First, Rav Nachman bar Yitzchak explains שמצאן חלוצין - the bones were found already broken and emptied of their marrow.
 Therefore, regarding קדשים - bones of all קרבנות - Since it is מותר to break their bones, we can assume the marrow was emptied before it became נותר, and the bones were never שימוש נותר - therefore, לא בעו שריפה, - they don't have to be burned.
 However, regarding פסח - the bones of the פסח - קרבן פסח - Since it is אסור to break its bones, we assume the bones were broken after the meat became נותר, and the bones were שימוש נותר - therefore, בעו שריפה - they have to be burned.

4

1

רב נחמן בר יצחק

שמצאן חלוצין

The bones were found **BROKEN** and **EMPTY** of marrow

עצמות פסח	עצמות קדשים
אסור TO BREAK ITS BONES	מותר TO BREAK ITS BONES
ASSUME	ASSUME
The bones were broken AFTER the meat became נותר	The marrow was emptied BEFORE it became נותר
שימוש נותר	שימוש נותר
לא ביעו שריפה	לא ביעו שריפה

5 Second, רב זביד answers that the case is that a pile of bones were found, and the top of the pile consists of broken bones. If they were bones of regular קרבנות we can assume they have all been broken and emptied of their marrow, and they don't have to be burned. If they are bones of a קרבן פסח we cannot assume that they were all broken and emptied until we inspect each one.

5

2

רב זביד

THE CASE IS,

a pile of bones were found, and the **TOP** of the pile consists of **BROKEN** bones

עצמות פסח	עצמות קדשים
WE CANNOT	WE CAN
ASSUME	ASSUME
All are BROKEN & EMPTY of marrow	All are BROKEN & EMPTY of marrow
Until we inspect each one	לא ביעו שריפה

6 The Gemara continues;
 אמר רב יהודה אמר רב כל הגידין בשר חוץ מגידי צואר - Rav holds that all sinews are considered meat - and Rashi explains; ויוצא ידי חובתו - One who eats them fulfills the Mitzvah.
 Except for the sinews of the neck - and Rashi explains; וקשה ועץ בעלמא הוא - It's hard, and considered like wood - not meat.

6

אמר רב יהודה אמר רב

כל הגידין בשר חוץ מגידי צואר

All sinews are considered meat

רש"י

ויוצא ידי חובתו

Except for the sinews of the **NECK**

וקשה ועץ בעלמא הוא

Our מלבי"ם

Sinews must be **BURNED!**

We cannot say...	Rather...
גידין	גידי צואר
THAT ARE EDIBLE	DIFFICULT TO EAT
They must be burned, like עץ	Are Halachically considered עץ, and must be burned?

7 The Gemara has three answers to this challenge:
 First, אמר רב חסדא לא נצרכא אלא לגיד הנשה -
 Perhaps, the משנה holds like ר' יהודה that only one of the גידים
 of an animal is אסור and the משנה teaches that the other
 גיד must be burned like נותר

7

1

אמר רב חסדא
 לא נצרכא אלא לגיד הנשה
Perhaps, the משנה holds like...

ר' יהודה

Only one of the גידים הנשה is אסור
*The other גידים must be
 burned like נותר*

8 Second, רב אשי אמר לא נצרכא אלא לשמנו דגיד הנשה -
 R' Ashi says that the משנה speaks of the fat that covers the גיד
 הנשה which is treated like kosher meat, but אסור to eat
 מדרבנן. Therefore, it will always become נותר and need to be
 burned.

8

2

רב אשי אמר
 לא נצרכא אלא לשמנו דגיד הנשה
The משנה speaks of...

FAT that covers the גיד הנשה,
 which is...

KOSHER MEAT אסור TO EAT

*It will always become נותר
 and needs to be burned*

9 Third, רבינא אמר בחיצון - the משנה speaks about the outer גיד
 which is only אסור מדרבנן so it will always become נותר and
 then be burned like any other נותר meat.

9

3

רבינא אמר
 בחיצון
The משנה speaks of...

The outer גיד הנשה,
 which is...

*It will always become נותר
 and needs to be burned*

13 -3- רבא derives this Halachah from the following Posuk:
 אך אשר יאכל לכל נפש - Those Melachos that are needed for נפש - for the purpose of eating food -
 הוא לבדו יעשה לכם - only that is permitted on Yom Tov.
 We deduce from the term לבדו - which is superfluous - that
 הוא ולא מכשירין - only food preparation that could not have been done before Yom Tov is permitted, but Melachos that could have just as well been done before Yom Tov, may not be done on Yom Tov.
 We also derive from לבדו that מילה שלא בזמנה - a Bris that was delayed beyond the eighth day - may not be performed on Yom Tov.
 As Rashi explains; We learn from here that a Mitzvah which is not זמנה קבוע - it does not have a fixed time - it can be done after Yom Tov as well - is not דוחה יום טוב - may not be done on Yom Tov.
 So too, burning disqualified Kodshim can be delayed until after Yom Tov.
 Hence, as the Gemara in שבת מסכת refers to it;
 אין שורפין קדשים ביום טוב - אין שורפין קדשים ביום טוב

13

3
 רבא
 אך אשר יאכל לכל נפש
 אוכל נפש NEEDED מלאכות
 הוא לבדו יעשה לכם
 Is superfluous

שריפת קדשים Disqualified Kodshim Can be done AFTER יום טוב אין שורפין קדשים ביום טוב	מילה שלא בזמנה (כ"ט) זמנה קבוע NOT Can be done AFTER יום טוב Are NOT דוחה יום טוב	הוא ולא מכשירין מלאכות that could have been done BEFORE יום טוב Are NOT דוחה יום טוב
--	--	--

14 -4- רב אשי אמר שבתון דיו"ט עשה הוא
 ואין עשה דוחה לא תעשה ועשה
 In addition to the לאו of תעשו לא - there is an עשה of
 ביום הראשון שבתון וביום השמיני שבתון -
 Therefore, the איסור מלאכה on יו"ט is not only a תעשה, but
 both a תעשה and an עשה, and the rule is
 אין עשה דוחה לא תעשה ועשה - a מצוה such as נותר cannot
 override a combination of a תעשה ועשה such as the איסור
 מלאכה on יו"ט.

14

4
 רב אשי אמר
 שבתון דיו"ט עשה הוא
 ואין עשה דוחה לא תעשה ועשה

In addition to...
 כל מלאכת עבודה לא תעשו

There's an עשה...
 ביום הראשון שבתון
 וביום השמיני שבתון

Therefore...
 איסור מלאכה on יו"ט is
 both a תעשה and an עשה
 אין עשה דוחה לא תעשה ועשה